

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.

Nyitási sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolvasások.

Gálán sikerül az általános nyugalom s némaság folyó he-
tében a látszatát is elke-
rülni olyan vonatkozások-
nak, melyeket távolról se
kontemplálunk ugyan, de
melyektől az érzékenyebb
közönséggel szemben máskor hiába szabadkoz-
nánk.

Mióta a jótékonyaságból közdivat lett; mi-
óta a közönség humánus célokra mulat legbő-
kezűbben: azóta a divat gyorsaságával terjed-
nek ki nagyobb helyekről kisebbekre a jóté-
kony célú műkedvelői előadások, koncertek és
felolvasások.

Az első kettőről nem szólnunk; mert ter-
meszetük több egyének közreműködését fölté-
telezi s szinte lehetetlen, hogy kisebb közsé-
gekbe is utat törjön magának az emberbaráti
áldozatkészség, ha tövéről-hegyére firtattatik,
hogy van-e minden szerepre elegendő erejű vál-
lalkozó.

Pedig egyrészt a humanitásnak az alsóbb
néprétegnél való szükséges otthonossága éppen
kiválóan sürgetendő; másrészt a főntebb köve-
telésnek merev alkalmazásával tönkre tétetnek.
Igy tehát inkább az eszközökben kell elnézőb-
beknek lennünk, semhogy a minden körülmé-
nyek között kívánatos sikert kockáztassuk.

Azért most csak a felolvasásokról szólnunk
tíztesen, mint oly modern alkalmakról, melyek
tolla hegyére vesz s ajánl vagy indítványoz
minden hírlapíró; tekintet nélkül arra, vajjon
megkísértésük nem-e szolgálna jobban napirend-
ről lekerülésüknek, mint virágzásuknak.

Nálunk s felénk azt hiszik, hogy csak jól
meg kell írni valamit, ami fél óráig szórakoztat
s már kész a felolvasás.

Azt, hogy a felolvasáshoz sok más minden-
féle szükséges, figyelembe sem veszik.

Láttunk s hallottunk már felolvasásokat,
melyeknek tárgya választásánál önmagát s nem
publikumát tekintette az író. Azt sem kereste
senki, van-e neki az a ritka természeti adomá-
nya, nyelvének az a pörgedisége, mellyel a
figyelőnek legalább hallgató szervét leköti s bizo-
sítja magának. Hanem egyszerűen pretendál-
ták, hogy felolvashassanak, mert jól-rosszul
összeirtak két iv papirozt.

A közönség beszélgetett; mindenki inkább
kellemes szomszédság, semmint jó ülőhely után
nézett, mulatott környezetéhez képest s haza
ment azzal a tudattal, hogy hallgatott valakit,
akitől nem hallott semmit.

Elfelejtik felolvasóink, hogy annak, aki a
közönséget asztalhoz ül, első legfontosabb köteles-
sége úgy olvasni, hogy aki oda figyel, az min-
den hangot megérthessen.

Elfelejtik ezt nemcsak a mulattatásra, ha-
nem a megbírálásra szánt felolvasásoknál is egy-
aránt. A legfontosabb közérdekű referádák a
város, vagy községek életére erősen kiható ja-
vaslatok, rendszerint úgy morzsoltatnak le,
mintha egy zakatoló gépnek fülboszantásra
szánt zürzavara volna utánozandó.

Innen van első sorban a felolvasások és
általában minden köztárgyalás iránt a közmon-
dásos indolencia.

Mert aki egyszer-kétszer komoly szándék-
kal jön is a tárgyalási terembe, elveszti kedvét
a figyeléstől, mihelyt meggyőződik, hogy hiába-
való a jó törekvés; megérteni, fölfogni, megis-
merni úgy sem sikerül a szónyegen levő kérdést.

Hozzájárul ezen elriasztáshoz a felolvasásra
szánt fogalmazványok élvezhetetlen, nyakatekert
stílusa. Nálunk minden hivatalos végzés vagy
határozat még mindig olyan stílusban szerkesz-
tetik, mintha csak az eltitkolás, az érdekeltek
előtt való titokbantartás volna a célja, nem pe-
dig az ellenkező.

Tessék például felebbezési esetben beadott
apellátára szóló határozatot formailag megbí-

rálni. Ki fog tűnni, hogy először is egyetlen
egy mondatba szuszakolnak, szorítanak bele
husz-harminc mondatra való tárgyat. Másodszor
maga a döntés lényege rendszerint két részre
osztatik oly formán, hogy elől megmondják fe-
lét; aztán a sokszorosán alárendelt mondatok
tartalmazzák az indokolást; végre pedig — mi-
kor már a legfigyelmesebb memória is elfelej-
tette az alanyt — jön a várva várt állítvány.

Erre aztán azt mondják, hogy hivatalos
stílus. Mintha bizony két magyar nyelv volna
a világon: egy közönséges, vagyis érthető s
egy hivatalos, vagyis érthetetlen. Mintha valaki
megvárná vagy szeretné, hogy a hatóságok ma-
gukat egy kebelbeli rémnyelvnek rabulisztikája
megéldugják. Mintha dicsőségére válnék a
hatóságnak, ha úgy tud írni, ahogy legalkal-
matlanabb a megértésre!

Pedig — mi csúres tagadás benne — ná-
lunk a legtöbbben úgy írnak és úgy olvasnak
fel, amint itt jelezve van. A legegyszerűbb je-
lentés, melyet minden elemi iskolát végzett
polgár hivatva volna megérteni, olyan össze-
vissza kuszált, közbeszuralt, nagy lélekzetre
nyújtott mondatokban jelenik meg, sőt azon-
kívül úgy olvastatik föl, hogy megérteni teljes
lehetetlenség.

Mindezek formái, de lényeges és elalkud-
hatlan formái megjegyzések; hátra van még a
lényegről szólni valamit. Azzal röviden végez-
hetünk.

A felolvasásoknak tulajdonképp ott van he-
lye, ahol egy-egy szakkérdésre elegendő számú
szakértő publikumot remélhetni. Tehát oly fej-
lettebb városokban, ahol az illetékes egyének
egész nagy köre érdeklődik egy-egy felszíni
téma iránt; ahol a felolvasó egyénisége a sok-
oldalú vizsgálónak presztízst igényelheti magá-
nak; ahol rögtön az előadás közvetlenségével
ható ereje nyomában várható oly eszmecsere,
melynek a vége közmegállapodás.

Budapestben pl. lehet akármilyen szakkér-
dést így tárgyalni. Mert a beavatottak jelenléte,
az érdeklődő laikusok tetszésnyilatkozata, a pro
és kontra való érvelés: oly tűzpróba, melyet ki-
állva, az eszme bátran tartható életrevalónak.

A mi vidéki lapjaink számba se veszik
ezeket a kellekeket, hanem csak egyszerűen
vezérekkelnek a felolvasások mellett; meg nem
gondolva, van-e nálunk felolvasásra való téma
(ami persze mindig s mindenütt van, de nem
szokás megtálatni)? van-e ügyes felolvasó orga-
num? van-e életreilletékes, vagy hangulatsi-
nálásra alkalmas közönség?

Midőn e sorokat írjuk, eszünk ágában
sincs csökkenteni a lelkesedést, szárnyát szegni
a jó törekvésnek, vagy gúnyolni a felsikert.

Hanem azt igen is szeretnők, hogy ne
kompromittálják a felolvasások értékét és hiva-
tását jóakaratu ügytelenséggel szalonban és új-
ságban azok, akik — mint látszik — azoknak
kellekeiről nem gondolkodtak. Szeretnők végül
legalább azt, hogy akiknek akár fehér, akár
zöld asztalnál felolvasni jut hivatásul, becsüljék
meg közönségüket s embereljék meg magukat
annyira, hogy legalább aki rájuk figyel, meg is
érthesse őket

A népiskolai közegészségügy.

— Ifj. Jung Ferenczről. —

II.

A természetes ész az ó jőzan világgal be-
látja, hogy a népiskolai közegészségügyet első
sorban biztosítja az egészséges nevelési rendszer.

A népiskolák túlterhelése, illetve a népis-
kolák rendszere azonban, szomorúan kell ta-
pasztalnunk, hogy a szellem és test rovására
van. Sokat markolunk! . . . Már pedig az nem
lehet kívánatos eredmény, ha ez a gyermekek
egészségének hátrányával jár.

Igaz az, hogy minden népiskolának ki kell
fejteni növendékeinek testi és szellemi erőit
ugy, hogy azok a tökéletesedés útjára vezet-
tessen, az életben a szó legteljesebb értelmében
emberi szellemük biztosan törhessen előre.

De azonban szabad legyen egy teljes ob-
jektivitással ítélő országos tekintélyű főpapra
hivatkozom, ki a mostani divatos túlkövetelő
nevelési rendszer felett következőképen nyilat-
kozott:

Ó ugyanis kárhoztatja a mostani nevelési
rendszert, mert ez az oka, hogy a gyermek a
szellemi és testi kifejlődés stádiumában, zsenge
korban értelmi erejének egész képességével
kénytelen dolgozni.

Figyelmeztet tovább, hogy: óvakodjunk
a tanulmányokban minden koraitól, soktól, zak-
lató siettetéstől. És éppen ezen aberrációk, me-
lyeket már Plutarch hibáztatott, jellemzik a mai
rendszert. Valódi kis egyetemek lettek a nép-
iskolák, középiskolák, ahol fölületes encyklope-
dizmus, káros polymathia, azon veszélyes mo-
hósággal, mely a testben és lélekben egyaránt
pusztít, uralkodik és a melynek gyümölcsei oly
fanyaran esnek vissza fejünkre; s a mi felett
benső fájdalommal jajdultak és jajdulnak fel a
szakférfiak és a tébolydák orvosai. Igen . . . a
civilizált tizenkilencedik század enerváló, ideg-
bontó hatásának egyik csúszhatatlan bizonyítéka,
hogy az örültek száma egyre szaporodik s
miáltal? . . . keressük az indító okát a népisko-
lák túlterhelésében első sorban.

Fájdalommal konstatálhatjuk hogy a nép-
iskolák túlterheléséből ma már a szülők is (az
abszolútikusan gondolkodók) divatot csinálnak.
Azt hiszik a szerencsétlenek, hogy mesterkélt
körülménnyel kielégítő célhoz juthatnak, pedig
nagyon csalódnak, mivel üvegházi növényeket
nyernek, melyeket a legkisebb fuvalom is meg-
ölhet, s így szaporítja a korán elhunytak laj-
stromát és terjeszti saját magának a boldogta-
lanság eszméjét, mely tépve szaggatja azon lán-
cszemet, mely az embert az élethez fűzi.

De a divatos korszellem nem törődik ez-
zel. Hőbortjainak cafrangjait átülteti a nevelés
kertjébe és túlhalmozza gyermekét a tudomá-
nnyal.

„Mentől többit” hangoztatja uton-utfélen
és nem törődik azzal, hogy a tudománynak
mennyisége nem a divathoz, hanem a gyermek
testi és lelki erejéhez kell mértnek lenni.

És ezen »okoskodásnak» mennyi áldozatai
vannak; az a napi tapasztalatok bőven, de
nagyon bőven bizonyítják.

A második botrány, mely szinte mintegy
merénylő gyanánt lép fel a népiskola közegés-
ségügye ellen, az azon túlterheltség, mely a
nagy óraszámban jelentkezik.

Tény az, hogy ezen túlterheltség valóság-
os merénylet a zsenge, fejletlen gyermekesereg
egészsége ellen.

Mert, lépünk csak be az iskolába, észre-
vesszük, hogy ott a gyermekek arcán más
színt, mint a kóros sápadtság színét nem talál-
lunk, melyet ugyan a felületes emberek érde-
kes városi színnek neveznek, de ez nem más,
mint a romlatlan, triss élet és szívós egészség
hiányának bélyege; pedig kipróbált igazság,
hogy a lélek csak ép testben ép. Beteg tehát
itt a lélek is.

És ez onnét ered, hogy a szegény, igazán
szánandó, fejletlen gyermekek kénytelenek a
népiskolában egyfolytában 3—4 órát végig ülni,
a mely azután folytatását a délutánra is igény-
be veszi.

Ezek volnának azon paedagogiai bűnök,
melyek a népiskola közegészségügye ellen vé-
tenek.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a mai kor-
szakban nagy és fontos szerepet játszik a mo-
dern felfogásból született divat. Ez a divat, ez
azon erősen álló bástya, a mely minden ferde-
séget oly konok ellenállással véd. Ez a divat
az, a mely készíti az embert, hogy sokat ál-
dozzon a ferdeségnek.

Nem lehet ugyan kifogásunk a szó leg-
teljesebb értelmében a divat ellen, de csak azon
pontig nem, míg a divat az anyagi tőkével és
erkölcsrel számol, de mihelyest ezeket szám-
adáson kívül hagyja, sőt mi több, ha az egész-

adás.
an —
nás —
rakor
, zárt
érőnek
venni
irodái-
hetik.
ság.
yszer-
megye
l való
tt ifju
ak
10—7
vi LX. t.
zi, hogy
2. számú
ione Lő-
Abeles
dor zom-
s 106 frt
andó 6%
s erejég
óilag le-
le órák,
ános ár-
dést ren-
ban a vá-
hó 20-ik
k és ah-
egyzésel
ezen ár-
elmében
fognak.
1881. évi
szerint
én.
ajos,
tó.
Appretur, decatur és moirée.
8—3

gos vörös-
hó 11-én
est Janko-
fenköltsé-
keletkezé-
ését törté-
zággyűlési
őzt egye-
titkáru-
lasztattak.
ngulag be-
Istvánné,
Lászlóné,
Lázárné,
ertich Mi-
sné, Szi-
Gyuláné,
— Arnold
Farkas
Haverda
Jankovich
zsef, Ma-
György,
s János.
ett meg-
ndor kir.
szabadkai
32 tagot
gi díjjal.
a napok-
red hiva-

ások me-
e további
Bécsbe:
Zimony-
zdánból
napon 9
erdán és
március

Almásón
p-Jakab
-ét meg-
-tffön. —
emes-Mi-
kán első
n 8 ikát
lózó va-
-vidéken

nházban
ülték a
hirtelen
pti díját.
ifjusága
a II-ik
lután és
husvéti
án gyó-
Az ál-
-husvét

-lyettes
ezetője,
om kor-
tovább
éni he-
és fel-
tét övo-
az in-
pártfo-

gy hus-
őzfürdő.
ék e hó
rakulitis
ben, kik
ték, tes-

e, Rech-
pondott.
nyesület

szerelevé-
" Ezt
lt eset

szter a
örvény-
merikai
ai iránt
ai szál-
e, hogy
k miatt
fognak.
t e lap-
at meg-
-got tu-

orvosi
kairói

lomásra
fizetés-

Ferenc
eretlen

t f. évi
net-ud-

yörsegi
gyakor-
-álja is

ott hon-
Ujvidé-

Gyászír. Szól Sándort, a helyb. főgymnázium tanárát, súlyos csapás érte. Nővére Szól férj. Füredi Anna f. hó 14-én 32 éves korában hirtelen elhunyt. Aldás hamvaiba.

A sajtóügyi beadványokra vonatkozólag a pénzügyi közigazgatási bíróság egy konkrét esetben kifejezőleg kimondta, hogy az ily beadványok, a menyében a sajtóperek a bünvádi eljárás tárgyát képezik, helyegmentesek.

Zsupánszky Pál, ki az osztrák földhítelintézet kárára elkövetett csalás miatt jelenleg Capo d'Istria börtönében ül le az osztr. bíróság által kimért büntetését, egy osztrák közigazgatási bíróság által kimért okiratban neje javára hozomány fejében 13,500 frtot akart biztosítani. A zombori törvényszék Zsupánszky Pálné végrehajtási kérvényének nem adott helyet, okul azt hozván föl, hogy az 1874. XXXV. t. c. csakis a m. kir. közigazgatókra vonatkozik és ebből folyólag a t. c. III. §-a is csak a m. kir. közigazgatók által kiállított okiratokat ruházta föl végrehajthatósággal; az osztr. csász. kir. közigazgatók által kiállított okiratok az 1881. LX. t. c. 1. §. g) pontjában foglalt kedvezményt nyel bírónak nem tekintendők. Zsupánszky né felfolyamodott a kir. táblához, ez azonban, valamint a kuria is, helyben hagyta a zombori törvényszék határozatát.

Pekánovits Imre jeles földink tollából megjelent és beküldetett „A Sebes-Körös vízszabályozó és ármentesítő társulatnál alkalmazásban levő költségkivetési rendszer, ennek fogyatkozásai és az új költségkivetési rendszer tervezete.”

MINT A KÖZÉPKORBAN.

IRTA:

KAJABUSZ.

(Vége).

Kárász és Hunyor úgy szórták a pénzt ez idő szerint, mintha a Monte-Christo rengeteg kincsét találták volna meg. Legalább Fánika így fejezte ki magát. Rebesgették ugyan azt is, hogy Kárász Szadai uramtól kért volna pár ezer forintot, mert hiszen előbb-utóbb úgy is övé lesz a lánya. Mire az öreg állítólag megrázta becsületes fejét, hogy ha valaki szeretni akarja, szeresse magát, a kölcsönre pedig úgy nyilatkozott, hogy ő nem muzsikaszóval szerzi a pénzt, hát nem is dobja ki muzsika szóra.

Mindamellett ott volt a Hamhars zsidó, adott az szívesen első helyi táblázás mellett, majd kifizeti a jelölt, hiszen nem azért gróf.

Elérkezett a választás ideje. Oda Szadai uram is elment gyakorolni honpolgári jogait. A lányok erőnek erejével ott akartak lenni. Ők olyant még soha nem láttak, de szép lehet. Utoljára is kihozták az öreg a flegmából: ott lányoknak semmi helye, itthon kell maradni, punctum. — Mácsi néninek személyes felelősség terhe alatt megparancsoltatik, hogy vigyázzon. Mintha nem könnyebb volna megőrizni egy felszani készülő tábor, mint két leányt.

Alig megy el az apa, jön Kárász Laci, hogy hát elfogyott a kokárdakészlet, azért szép angyalok adjanak még, mert az félig biztosítja a győzedelmet. — Mig ott kutaszolnak kokárda után, Mácsi néni beleszékelik a spájzba, hogy valamelyes papramorgóval kínálja meg a vendéget. Hogy, hogy nem történt — amint az beszélyekben sokszor megesik — az ajtó záródott. Ott valamennyi német imádságot és magyar átkot csak tudott, mind elreccitálta egymásután s az átkon egész katonamarsot vert. De a cseléd csak dél felé vette észre s szabadítá a kellemetlen helyzetéből.

Annak először is jól megtépte a haját, aztán nem találva a „galambszálait” azt mondá, hogy ő meghal, visszavonhatatlan meghal, aztán, hogy Kárásznak kikaparja mind a két szemét, meg hogy azokat a leányokat zárdába küldi, mignem ebéd helyett három csésze kávé bekebelezvén, lejjebb hagyott a mérge s kezdett gondolkodni, hogy hasonló malőr nem történt-e már valami hírnevesebb perszonával, hogy az kirántaná őt e zavarból. Es csakugyan jutott eszébe ilyesmi s azzal elő is állott Szadainak, midőn délután visszahozta a két leányt: „Jaj, csakhogy megvagytok galambszálaim, éppen úgy jártam, mint a gróf Klamgallas kisasszonyok guvernántja Bécsben. — Hát a templomba ment a két kisasszonnyal, az István templomba, ott volt a családnak egy külön menyezetes üllőpadja elrekesztve, ahol imádkozni szokott. Ugy volt csinálva, hogy ha belépett valaki s a térdeplőt megérinté: az ajtó bezáródott rögtön magától s hogy ismét kinyílik, egy gombot kellett megnyomni. A guvernánte ezt nem tudta, a két leány előre becsátotta őt s amint belépett, megérinté a térdeplőt, abban a minutában rácsapódott az ajtó s a két kisasszony kinn maradt. A guvernánte onnan nézte amint két katonatiszt karon fogta a leányokat, azok intettek neki, hogy nem zavarják ajtatoskodásában. Csak két óra mulva tértek vissza s fedezték fel a guvernánte előtt ama titkos gombot, mely kinyitja az ajtót, egyszerűen megmondták neki, hogy ha ezt a dolgot otthon elárulja, hát azonnal el lesz bocsátva. Így jártak a Klamgallas kisasszonyok három fertály esztendeig a templomba rándevura.”

Elég lesz már a bolond beszédből, szól közbe Szadai uram, akinek a szemei szikrákat hánytak a méregtől, ez a sok ostoba fecsegés elrontja a legegységesebb leány fejét is. Majd én vigyázok ezentúl leányaimra, a kiiktől nem vártam volna ilyen engedetlenséget. Haragosan ott hagyta őket.

Mert úgy esett a dolog, hogy a két leány hamarabb odaért a követválasztási helyre, mint az öreg Szadai, azok már jöttek apjuk eleibe a patikából. Természetes, hogy a mérge elfutá az öreg s oda se nézve szavazásnak, korteskedésnek, pakolta fel leányait s hozta haza. Azok ugyan váltig erősíték, hogy hiszen ma-holnap itt lesz az idő, mikor a nők is szavazni fognak, hát apuska, jó lesz ehhez hozzá szokni, de az öreg eddig még soha nem hallott hangon dörgő reszkető ajakkal: Nevem becsülete fölött nem tűrök szavazást.

A követválasztás persze megesett és Kárászékra rosszul ütött ki. A Detekiek, Berencsik, kik folyvást az ő borukat itták, a választáson csak jobbra-át-ot csináltak s szavaztak az ellenjelöltre. A cifra dolognak még csak aztán jött a keserűje. A jelölt nem

fizette ki a rengeteg költséget, mert hiszen nem azért gróf, hogy potomra fizessen. Hamhars zsidó pedig nagyon sürgetve emlegeté, hogy mennyi jó pénzt adogattott ő Kárásznak; mások iránti szívesességéből, hogy dönti magát szegénységbe. Csak az lett a dolog vége, hogy a tomori birtok resztle a zsidó kezére került, a négy szőlődosóból is csak kettő maradt, azok is olyan szomorúak lettek, mint a hosszú bőjt.

Am a Szadai házban is nagy változások történtek. Valamennyi összeszedhető könyv és divatlap elkoboztatott. Mácsi néni illetőségi helyére küldetett, a leányok konyha mellé állítottak, egyik nap egyik, másik nap másik. Az öreg úr távollétében az öreg Kulcsárné felügyelésére voltak bízva a leányok, akiknek 13 próbás jó hire volt s egygyel több szeme, mint Argusnak. Mind késő volt ez az öreg Szadaitól, nagyon késő. Ha az a jó feleség meg lett volna, de más-ként fejeledezek a leányok, hanem az mélyen alszók.

Kárász Laci azon vette magát észre, hogy ő végzett földes úr, annál fogva ezt az állapotot kurálni kell. Beállított Szadaihoz:

- Urambátyám, a lánya kezét kérem.
- Uramócsém, nem adom.
- Mi kifogása van ellenem?
- Az én vagyonkám nem tönkrement firmák reperálására való.
- De gondolja meg bátyám, hogy Sarolta szeret.
- Majd elfelejti.
- De nem engedem, hogy elfeledjen.
- Az én házam, az én váram, itt én vagyok az úr. Kárász Lacinak leányom nincs. Punctum.
- En pedig azt mondom, hogy a leány enyém lesz, ha mind a száz ördög utamat állja is.

A leányokra való felügyelet szigorított, mióta Kárász Laci olyan Belzebubhoz illő fenyegetést cselekedett. Mind a mellett olvasni valókkal el voltak látva; a „Szellem kapitány”, „Cigány király” s egyéb ilyen jó nevű firma ott hevert a kisasszonyok ágyában. A mindenes gyerek ködmöne ujjában meg a kalapjában is be tudta hozni a könyveket, annál inkább más kisebb tért foglaló tiltott portékákat.

Időközben Hunyor Géza is „fellepett”, bár Szadai uram nem adott neki olyan kereken elutasító választ, mint Kárásznak, de Fánika azt mondá, hogy nagyon közönséges dolog az illetén férjhezmenetel, hétköznapi lelkeknek való — ha mégis mindketten egyszerűre jutnának főkötőhöz, az adna valamikis színezetet a dolognak s ő végtelenül szereti a rendkívüliségeket. De Szadai hallani sem akart Kárászlól, hiába erősködött Sarolta, hogy minél szegényebb valaki, annál erősebb a szerelme, meg hogy ő (Sarolta) semmi áldozatot nem hoz, ha a vagyontalan Lacihoz megy, hát mikor az angol herceg beleszeretett juhász-néjába, aztán juhászszá lett végette, amint az meg van írva Jókamál!

— De áldom én a ti regényes voltokat, majd megmutatom, hogy úr vagyok a házamnál, patogott az öreg Szadai.

Hát pedig azt nem igen mutatta meg. Már bántotta az is, hogy Mácsi néni úgy elzavarta a háztól, mégis csak asszony volt s közelebb férközhetett a leányokhoz, habár mindig Bécsből indult is el, most az egész aggodalom ő reá szakadt, mert hisz az öreg Kulcsárné tisztességes asszony, de hát annyit se félnek tőle a lányok, mint a lúd májától.

László-napra készültek Bereten. Csak úgy szük körben szokta megtartani Szadai uram, pár jó embere társaságában, nem pocskólt, nem feszített, ami szükséges volt a vendéglátásra, az kikerült a háztól.

A nyári éj derült sátor alá kinn az udvaron ültek a vendégek. A nagy eperfa olykor-olykor helyeslőleg bölintott álmos fejével a vendégséghez, a jókedv nem vetett magas hullámokat, cserdes barátságos beszélgetés volt az egész — „közönséges polgári néveste” ahogy Fánika mondja.

Ejfélokra a vendégek szétszórtak, a nagy rácsos kaput bezárták, a nagy kutyákat eleresztették, az udvar csendes lön.

Mikor mindenki nyugvóra tért, Sarolták akkor szedték elé a tilalmasból könyveiket s kezdtek olvasni a híres angol király, Edgár király esetét, mikor t. i. elküldte Athelwood vitézét a devonshirei grófhoz, hogy a leányát kérje meg a király számára. Athelwood el is ment, el is vitte a devonshirei grófléányt, de a maga számára, amiből aztán nagyon bolond dolgok következtek a nemes vitéze.

De az olvasást ismételve abbahagyják, a két leány olyan izgatott, mintha valamire várna. Bizonyos vagy benne? Kérdi Fánika Saroltát.

— No persze, itt a saját írása.

— Nagyszerű dolog, tapsol Fánika.

— Csitt csak! A kertből kukik madár szólalása hallatszík meg-megszakítva. A hold már elhurcolóskodott az ég vidékéről, csak a csillagok delenek kedvükre a firmamentumon. A két leány kilép a tornácra, be a kertbe, az alvásukban megzavart nyári virágok csakhogy rájok nem kiabálnak, bokor visszarántja őket, kavicson elsiklik siető lábuk, de azért csak előre. A kerítésből egy ajtónyi ki van fűrészelve, ott lovagi karok emelik kocsiba s aztán...

„Repül fakó, szikrázzék a patkó!”

Ezenben Kulcsárné észreveszi az égő gyertyát a kisasszonyok szobájában. Megnézi, miben áll a dolog s jobban megjéj mint a harmadévi tűzkor, mikor a templom is leégett. — „Minden jó lélek az Urat dicséri.” Szalad az alvó apához: „a kisasszonyok nincsenek sehol!”

Hangos kiáltásban tör ki a fájdalom az öreg Szadai kebeléből. Fogjon a kocsi — ordítja magán-kívül — puskámat, pisztolyaimat. Mig fegyvereit szedi magára, megakad tekintete a szobája falán levő képen, ahol is Zách Felician nagy karddal kezében viaskodik a királyi családnak Klára leánya miatt. Ez még inkább tüzezi az öreg szitytya dühét. „Megölöm őket mind” sziszeg reszkető ajakkal.

Láttatók-e már neki szilajodott téli fürgeteg? Épp úgy volt az öreg Szadai. Nyargal Korlát felé a hallgatag éjben, a düh a gazdáról elragad a lovakra is, mintha csak elevenen akarná illusztrálni amaz ismerős verset: „Nyargal Zaárd az éjben tajtékzó pa-

ripán.” Ha az a kocsizét nem megy Korlátig, hát akkor különös kegyelmében van az Istennek.

A gibárti parton már szembatárában futnak elöl a leányablók, az öreg fölsi bösz mérgében s rájok is hibáz a dupla puskából, mi azokat gyorsabb riadásra ösztönzi.

Jámbor utas ha jön a harmatos éjben s látja e bösz hajszát, keresztet vet magára gondolván, hogy a pokolbeli ördögök tartanak tersenyfuttatást.

Az ég lámpásai is ritkulnak, egy-egy csillag kialszik, a göncölt is valami vasuti szerencsétlenség érte, mert mind fölfelé vannak a kerekéi, ám az öreg mindezzel nem gondol semmit, zokog a kocsiz kemény kassai töltésén, már ott rohannak a völgyben esendően szendergő Korlát felé s mikor a hajnal bitor köntösét kezdi teregetni a gönci hegyekre, akkorra ott áll Szadai a Hunyor udvarán. Amazok csak éppen hogy bemenekülhettek előle s magukra zárhatták az ajtó.

Az öreg rajtok ront: Rablók, dezertorok, adjátok elő leányaimat.

— Apuskám, lelkem — sipít a zárt ajtó mögül Fánika — egészen kárt tesz az egészségemben.

— Kárt tettetek ti az életemben — nyög az öreg.

Zárt ajtón keresztül foly a tárgyalás sokáig. Bévül négy fatal lélek rimádkodása, kívül az öreg dühe hallatszik, mely csak lassanként hagyogat alább s utoljára is a féktelen mérge apai keserűséggé szelidül, melyet a helyzet kényserűségéből támadó megnyugvás tisztultabb érzései táboroznak körül.

Mire a nap reggeli csókot vált a jegenye hegyével, akkor már ott csüng a két leány az apa nyakán, rakja annak arcára a száma nélkül való csókot s az öreg homlokáról, szeméből, arcáról egyenként tűnnek el a harag barázdái, mint az ereszlőr sugáros enyhe napon a jégcsapok. A két gavallér sürog, forog, reggeit készített menyasszonyának s leendő ipáruak. A sok ménkü pisztolyt eszedik az öregtől, melyek közül csodálatosképen egy sem volt megöltve. Kinek jutott volna az eszébe a nagy sietségben?

És lám az evés legjobb ellenszere a haragoskodásnak. Az öreg ur is szóra jön s félkomolyan, féltréfalva mondja, hogy ha én mint leányokat nem bírtam őket megőrizni, mint asszonyokat ti még nehezebben fogjátok.

— Oh apuska, én azt olvastam — csicsereg Sarolta, — hogy az ilyen házasságok legjobban sikerülnek.

— Bolond volt akitől olvastad.

Mácsi néni visszahivatott, hogy a stafiring körül segítsen — Semmi különöst nem látott a dologban, az ő galambszálai nem olyan falusi libák, akik férjhez mennek úgy, hogy a szomszédban sem tudnak rólnk. Hát mikor gróf Kronszyk elrabolta Stahlenberg herceg leányát a bálból, a saját anyja mellől, aztán az erdejében egy szénégető kunyhóban rejtette el. Ott volt a hercegisasszony szénégető ruhában hat hónapig. Az apja — a herceg — 24 vadászszal járt keresztül-kasul az erdőn, halálra keresve leányát, vizet is kért tőle egy párszor, de nem ismert rá a szénégető kosztümben. Denikve is a gróf Kronszyk lett a leány. Hát a forradalomban hányan végig küzdöttek harcokat, csatákat kedvesük oldala mellett? Perse az ilyen eljárás csak „kiválóbb” hölgyektől telik ki. Gratulálok galambszálaim, jól csináltátok a dolgot.

Am a szárazvölgyi asszonyonéik csak fejüket csóválták a „kiváló” eljárás fölött. Soha ilyent! Látszik, hogy anya nélkül nőttek fel. Sőt akadt olyan, aki egyenesen azon kezdte, hogy a nyakukat kellett volna kitekerni, hogy lágyulhatott úgy meg az öreg Szadai?

— Nem hallotta öcsém asszony a bereti esetet?

— No akkor semmit sem hallott. Csak a románokban talál ahhoz hasonlót. Mind a két lányt elrabolták egy éjjel... éppen mint a középkorban sat. sat....

Sarolta pedig Tomoron, Fánika meg Korlátan töltötték a mézes heteket pajkosan, vidáman, boldogan az ő lovagjaikkal... éppen, mint a jelenkorban szokás.

Bús nőfám.

Dalos madár az én lelkem,
A nőtája bús keservem,
Azt dalolja este-reggel,
Hol lassabban, hol jó kedvvel.

Változatos az ég tája,
Felhő is száll néha rája,
De lelkemnek sötétsége
El nem oszlik, nincsen vége.

Ősszel, mikor rossz idő jár,
Szébb hazába tér a madár;
De lelkemnek e világon,
Nincsen félszke, hova szálljon.

Megy a szellő arra délnek,
Búmat súgja más vidéknek.
Nem bánom én, úgy tudja meg
Az a barna, mért szenvedek.

Scherer János.

Naptár.

Április.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
20 Kedd	Tivadar hv.	Szulpic	8 Herodion
21 Szer.	Anzelm: pk. e	Adolár	9 Eupszik vt.
22 Csüt.	Szótér és Kaj.	Nagy csüt.	10 Ferenc
23 Pént.	Béla pk. vt.	Nagy péntek	11 Antipa

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

BENGYEL FERENC

EKE- KÉSZÍTŐ ESZÉK, Alsóvároson.

10-1

Legjobb járatú kovácsolt **vasekék** valódi két acél éllel és acél kormányval ellátva, melyek saját szerkezetü vasprésémmel lesznek átalakítva, az acél kormányok végleg nem erősítetnek reá, hanem csavarral vannak megerősítve és így romlás esetén könnyen levehető.

Kettős eke kiemelővel, tartalékos két acél vassal. Ára 40 frt.

Irtó eke szinte kovácsolt. Ára 16 frt.

1-ső számú szántó eke hozzá srófolttal. Ára 15 frt.

1-ső számú szántó eke egyszerű talppal. Ára 14 frt.

2-ik számú szántó eke. Ára 13 frt.

3-ik számú szántó eke. Ára 10 frt.

Minden egyes ekehez egy **tartalékos acélvas** adatik.

Taliga bármelyik ekehez, száraz, egészséges kőris fából tartósan készítve. Ára 6 frt.

Kukorica töltő kapával együtt, erős szerkezetű. Ára 15 frt.

Készítik **taligát** olyan szerkezetű géppel, mellyel szántáskor a kukoricát egyszersmind vetni is lehet. A gép le is vehető és a tartalékos tengely beletéhető, mely atán a taligát közönséges szántásra is használhatni. Kisbirtokosoknak igen ajánlható.

Hozzá tartozó **vas- és farészek** a legjobb anyagból saját műhelyemben gondosan készítettnek.

Elfogadok minden néven nevezendő javításokat a legpontosabb szolgálat és legjutányosabb áron.

Levél általi rendelményeket minden irányba hajón vagy vaspályán, nagyban vagy egyenként gyorsan szállítok.

Levél cím: **BENGYEL FERENC eke-készítő Eszék, Alsóvároson.**

Sürgöny cím: **BENGYEL. ESZÉK. Alsóvároson.**

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület által f. évi május hó 1-én Topolyán rendezendő szántás- és ekeversenyen ekéim közszemlére lesznek kitéve.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes királyi járásbíróóság 303/1884. számú végzése által az új-szivaci árvtár javára Hartmann János új-szivaci lakos ellen 112 frt 95 kr. tőke, ennek 1881. évi január hó 1. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 55 frt perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 370 frtra becsült egy tehén, kocsis és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1037/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Uj Szivacaon a község házában leendő eszközzésére 1886. évi április hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1886. évi április hó 14. én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

Van szerencsém köztudomásra adni, hogy üzletemben naponként friss és

kitünő házikenyér

ugy mindenféle

liszt

a legjobb minőségben igen olcsó árak mellett kapható.

1 kilogr. legfinomabb fehér liszt csak 17 kr.

Állandó vevők havi leszámolás mellett árkedvezményben részesülnek.

Tisztelettel

Schwartz Mór,

lisztkereskedő Zomborban, a városháza épületében, a tüzoltó őrszoba mellett.

37. sz.
1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbíróóság 2072. számú végzése által a cservenkai takarékpénztár, Linder József és Fürst Jakab javára Ornstein Márk ellen 614 frt 77 kr tőke, ennek végzések szerinti naptól számítandó kamatai és eddig összesen 79 frt 29 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 460 frtra becsült lovak, kocsik, kukoricából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 216/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Karavukova község házában leendő eszközzésére 1886. évi április hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1886. évi április hó 13-án.

Oltványi Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

3373.
1886.

Póthirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. évi 19244. számú magas rendelete folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint a f. évi 2146. szám alatt közzétett haszonbérbeadási hirdetmény oda módosítottatik, hogy a **kinestári regále jogok bérletének lejárati ideje** ott, hol az év december 31-én mondatott ki, minden esetben **azon év szeptember végére** tétetik át, miért is a benyújtandó írásbeli ajánlatok ehhez képest szerkesztendőek. Szeged, 1886. április hó 10. én. **M. kir. államjóságigazgatóság.**

2-2

2943. ex 1886. szám.
polgári

HIRDETMEY.

Alólírott királyi törvényszék részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint **Mezey Zsigmond külai** királyi közjegyzői működését f. évi május hó 1-én, — mely napig a **hódásági** és helyettes **külai** közjegyzői működését folytatandja — kezdi meg.

Királyi törvényszék Zomborban, 1886. évi április hó 15-én.

Széchenyi József,

kir. trvszéki elnök.

Valter Nándor,

kir. trvszéki jegyző.

96. szám.
1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbíróóság 475. számú végzése által Bresztováci takarékpénztár, Hiel Rozália, Herzfeld Jakab és Goldberger S. F. cég javára Langenbacher Péter ellen 2249 frt 63 kr. tőke, ennek végzések szerinti napjától számítandó kamatai és eddig összesen 80 frt 52 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1524 frtra becsült bolti cikkek és házi eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1016/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Filipován leendő eszközzésére 1886. évi április hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1886. évi április hó 13-án.

Oltványi Gyula,

kir. bír. végrehajtó.

Gyapju- és gyapolfonal-festés.

Alapítottott 1882-ben.

Mindennemű ruhakelmék, bútor és szobadíszítési szövetek újra megfestenek vagy kívánatra más színre átfestetnek, szigoruan minta után izléses és tartós mintázatokkal benyomattatnak.

Vidéki megbízások pontosan elintéztetnek.

HUSVÉTHI ISTVÁN festődéje
ZOMBORBAN.

Appretur, decatur és moiré.

8-4

Selyem-, gyapju- és pamutkele-festés.

12. szám.
1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. törvényszék 6542/p. 1885. számú végzése által Molnár M. pécsi lakos végrehajtató javára, Schropp József és fia cég n.-palánkai lakos ellen 177 frt 50 kr. tőke, ennek 1885. évi október hó 10. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 28 frt 70 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 310 frtra becsült fegyverek és vastengelyekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 533/1886. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis N.-Palánkán leendő eszközzésére 1886. évi április hó 19-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1886. évi április hó 7-én.

Haba István

kir. bír. végrehajtó.